

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudců JUDr. Marie Žiškové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce **P. H.**, zastoupeného JUDr. Jarmilou Lipnickou Pešlovou, advokátkou se sídlem Přívozká 10, Ostrava, proti žalovanému **Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje**, se sídlem 28. října 117, Ostrava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 8. 2006, č. j. MSK 114692/2006, sp. zn. SOC/33565/2006/Zon, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 12. 2. 2007, č. j. 38 Cad 34/2006 - 24,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

Včas podanou kasační stížností se žalobce (dále také „stěžovatel“) domáhal zrušení shora uvedeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Krajského úřadu Moravskoslezského kraje (dále také „žalovaný“) ze dne 3. 8. 2006, č. j. MSK 114692/2006, sp. zn. SOC/33565/2006/Zon. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto stěžovatelovo odvolání proti rozhodnutí Magistrátu města Karviné, odboru sociálních věcí (dále též „správní orgán I. stupně“) ze dne 1. 6. 2006, č. j. OSV/11172/2006/Pa/NO, jímž byla stěžovateli uložena povinnost vrátit neprávem přijatou dávku sociální péče za období od 1. 3. 1998 do 31. 5. 2003 v celkové výši 208 236 Kč, a to podle § 107 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, v platném znění (dále jen „zákon o sociálním zabezpečení“).

Ve svých rozhodnutích správní orgány vyšly z následujících skutečností. Správní orgán I. stupně poskytoval stěžovateli dávku sociální péče podmíněnou sociální potřebností k zabezpečení výživy a ostatních základních životních potřeb a k zajištění nezbytných nákladů na domácnost v období od 1. 9. 1997 do 31. května 2003. Na základě sdělení odboru dopravy Magistrátu města Karviné ze dne 20. 6. 2003 zjistil, že stěžovatel byl od března 1998 do června 2003 vlastníkem 5 motorových vozidel, aniž by tuto skutečnost správnímu orgánu I. stupně ohlásil. S přihlédnutím k finančním prostředkům, které stěžovatel prodejem těchto motorových vozidel získal, jej správní orgány po celé toto období nepovažovaly za sociálně potřebného, přičemž nepřihlédly k jeho tvrzení, že nákup vozidel byl financován z prostředků stěžovatelova otce. Při posuzování sociální potřebnosti se dle jejich názoru přihlíží k vlastnictví věci, nikoli ke způsobu jejího nabytí či dluhům posuzované osoby.

Krajský soud v odůvodnění napadeného rozsudku zejména označil za nepochybné, že nakupování motorových vozidel a jejich prodej se ziskem v době pobírání sociální dávky je skutečností, která musí být příjemcem dávky správnímu orgánu ohlášena. Není-li tato povinnost splněna, je správní orgán povinen příjemci dávky uložit vrácení dávky neprávem vyplacené. S ohledem na finanční prostředky získané prodejem motorových vozidel nelze stěžovatele považovat za sociálně potřebného. Soud zároveň označil za správné určení časového úseku, v němž byla dávka vyplacena neoprávněně. V dalším soud přisvědčil argumentaci žalovaného a současně konstatoval, že stěžovatel byl nepochybně na opravě vozidel finančně zainteresován, neboť by bylo nelogické, aby na nich pracoval se svým otcem, vykonával odborné práce, ale nedostal by za tuto činnost jakoukoli odměnu.

II.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatnil kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., přičemž konkrétně uvedl, že zápis do evidence motorových vozidel u dopravního inspektorátu není aktem konstitutivním, ale pouze aktem formálně správním. Tento údaj nevypovídá o tom, kdo je skutečným vlastníkem příslušného vozidla, neboť tím je ten, kdo je oprávněn s vozidlem nakládat a takto i činí. Z výsledku stěžovatele i jeho otce jasně vyplynulo, že se stěžovatel nikdy necítil být vlastníkem předmětných vozidel, ani s nimi neměl možnost nijak nakládat. Jejich vlastníkem se cítil být stěžovatelův otec, jenž rozhodoval o jejich koupi i prodeji a poskytoval finanční částky. Krajský soud proto měl tuto skutečnost zohlednit, neboť stěžovatel se nikdy nestal vlastníkem vozidel, a proto neměl ani povinnost takovou skutečnost hlásit správnímu orgánu I. stupně. Jeho majetkové poměry se po celou dobu pobírání dávek nijak nezměnily. Stěžovatel proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Ostravě zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný ve svém písemném vyjádření ke kasační stížnosti zejména odkázal na odůvodnění svého rozhodnutí a dosavadní vyjádření ve věci, přičemž se současně ztotožnil se závěry uvedenými v odůvodnění napadeného rozsudku. Proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

III.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), aniž by shledal vady, k nimž by musel přihlédnout i bez návrhu.

Kasační stížnost není důvodná.

Právní otázkou, již se musel soud na základě stěžovatelovy kasační stížnosti zabývat, je posouzení skutečnosti, zda stěžovatel byl či nebyl vlastníkem předmětných vozidel, a zda z tohoto důvodu byl či nebyl povinen tyto skutečnosti oznámit správnímu orgánu I. stupně.

Nelze přitom přehlédnout, že totožnou stěžovatelovou argumentací se zabýval též Okresní soud v Karviné v rozsudku ze dne 7. 2. 2005, č. j. 9 T 196/2004 - 70, jímž byl stěžovatel odsouzen za trestný čin podvodu podle § 250 odst. 1 a 2 trestního zákona. Skutek, v němž soud shledal výše uvedený trestný čin, je totožný s důvody, na nichž spočívá nyní napadené rozhodnutí (tedy neoznámení vlastnictví 5 motorových vozidel správnímu orgánu I. stupně a z toho plynoucí neoprávněné pobírání dávky sociální péče). Okresní soud ve svém rozsudku jednak označil stěžovatelova tvrzení ohledně vlastnictví vozidel za nevěrohodná (neboť se v přípravném řízení ke spáchání trestného činu doznal a změnu své výpovědi věrohodně neodůvodnil), jednak vzal za prokázané, že stěžovatel byl vlastníkem předmětných motorových vozidel. Poukázal též na skutečnost, že stěžovatel při registraci vozidel na odboru dopravy o sobě prohlásil, že je vlastníkem vozidel ve smyslu § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 56/2001 Sb.“). Proto byl povinen údaj o tom, že na něho jsou vozidla evidována, správnímu orgánu oznámit.

Nejvyšší správní soud se právní otázkou vztahu vlastnictví silničního vozidla zabýval v rozsudku ze dne 19. 1. 2005, č. j. 4 As 26/2003 - 59, publikovaném pod č. 543/2005 Sb. NSS, v němž mj. konstatoval: *„Pojem vlastníka vozidla, třebaže jej zákon č. 56/2001 Sb. na řadě míst užívá jako jeden z klíčových pojmů, v něm [...] legálně definován není, takže nutno mít za to, že i pro obor působnosti zákona č. 56/2001 Sb. platí v tomto ohledu příslušná ustanovení občanského zákoníku, t. j. zejména jeho § 123 a násl. Vlastníkem vozidla, ať již v registru vozidel registrovaného či nikoli, je tedy osoba, která podle předpisů práva občanského [...] nabyla k vozidlu vlastnické právo a toto nepozbyla. Pro nabytí a pozbytí vlastnictví k silničním vozidlům, bez ohledu na skutečnost, zda jsou v okamžiku nabytí či pozbytí vlastnictví v registru vozidel registrována či nikoli, platí stejná pravidla jako pro jakékoli jiné movité věci, neboť žádný k občanskému zákoníku speciální právní předpis nestanoví jinak. Při nabytí vlastnictví na základě smlouvy tedy platí ustanovení § 133 odst. 1 občanského zákoníku, podle něhož v takovém případě vlastnictví přechází převzetím věci, není-li účastníky dohodnuto jinak. Možný rozpor mezi skutečným stavem věci ohledně toho, kdo je vlastníkem vozidla registrovaného v registru vozidel, a údaji evidovanými v registru, řeší zákon č. 56/2001 Sb. [...] tím, že příslušným osobám ukládá (v relativně krátké lhůtě od doby, kdy nastanou skutečnosti rozhodné pro změnu osoby vlastníka), iniciovat provedení změny údajů o vlastníkově v registru.“*

Přestože lze přisvědčit stěžovateli tvrzení, že samotný zápis vlastníka do registru silničních vozidel není aktem konstitutivním, nic to nemění na skutečnosti, že on sám sebe za vlastníka předmětných vozidel označil a kupní smlouvy ohledně těchto vozidel rovněž sám vlastním jménem uzavíral. Z tohoto důvodu není pravdivé ani jeho tvrzení, že nemohl s vozidly jakkoli nakládat. Pokud by měl skutečně v úmyslu při nákupu a prodeji vozidel jednat jménem svého otce, nic mu nebránilo v tom, aby tak činil na základě plné moci a v registru silničních vozidel uváděl jako vlastníka svého otce. Závěru o nevěrohodnosti stěžovatelských tvrzení, jak jej učinil krajský soud a v trestním řízení rovněž okresní soud, nasvědčuje též jejich logická nekonzistentnost, neboť jednal-li by stěžovatel jménem svého otce, nebylo by na místě písemně potvrzovat přijetí půjčky na nákup předmětného vozidla. Pokud stěžovatel (jak sám uvádí v kasační stížnosti) otci převzetí půjčky písemně potvrdil, je to naopak důkazem toho, že vozidlo zakoupil do svého vlastnictví, byť z vypůjčených finančních prostředků.

Namítal-li stěžovatel, že se vnitřně necítil být vlastníkem předmětných vozidel, pak lze v této souvislosti poukázat na to, že subjektivní pocity navenek nijak nevyjevené zásadně nemohou mít žádnou relevanci pro nabývání subjektivních práv a povinností. Pokud stěžovatel při nabytí vlastnického práva k jednotlivým vozidlům učinil svobodný a jednoznačný právní úkon směřující k uzavření kupní smlouvy a vozidlo převzal, aniž by z jeho jednání bylo jakkoli patrné, že by jednal za jiného, pak se vlastníkem vozidel také stal.

Stěžovatelova povinnost ohlásit změny ve svých majetkových poměrech vyplývala z § 106 odst. 1 zákona o sociálním zabezpečení, podle něhož oprávněný nebo jiný příjemce dávky nebo služby sociální péče je povinen písemně ohlásit příslušnému orgánu sociálního zabezpečení do osmi dnů změny ve skutečnostech rozhodných pro trvání nároku na dávku nebo službu sociální péče, její výši a výplatu nebo poskytování.

Podle § 107 odst. 1 téhož zákona je příjemce dávky, který nesplnil některou jemu uloženou povinnost, přijímal dávku nebo její část, ačkoliv věděl nebo musel z okolností předpokládat, že byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, nebo vědomě jinak způsobil, že dávka nebo její část byla vyplacena neprávem nebo ve vyšší výměře, než náležela, povinen vrátit dávku nebo její část ode dne, od něhož nenáležela vůbec nebo v poskytované výši; to platí zejména tehdy, jestliže nesplnil ohlašovací povinnost, dávku vylákal nebo zamlčel některou rozhodnou skutečnost.

IV.

Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá na jejich náhradu právo, žalovaný náhradu nákladů řízení nepožadoval a ani soud z obsahu spisu žádné náklady převyšující rámec jeho běžné administrativní činnosti neshledal. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalovanému se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. srpna 2008

JUDr. Lenka Kaniová
předsedkyně
senátu